

Η Ιατρική δεν ήταν στις προτεραιότητές του όταν ήταν παιδί. Σήμερα ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης είναι διεθνώς αναγνωρισμένος οφθαλμολόγος και έχει αναλάβει ένα σπάνιο, μάλλον κοινωνικό

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΗΣ

Ο καθηγητής με τη διεθνή ακτινοβολία που φέρνει το Πανεπιστήμιο Κρήτης στα χωριά

παρά ακαδημαϊκό εγχείρημα: να βγάλει το πανεπιστήμιο έξω από τα αμφιθέατρα. Και να... το ανεβάσει στα χωριά της Κρήτης, κοντά στους απλούς ανθρώπους. Τους «καθηγητές» του βιώματος.

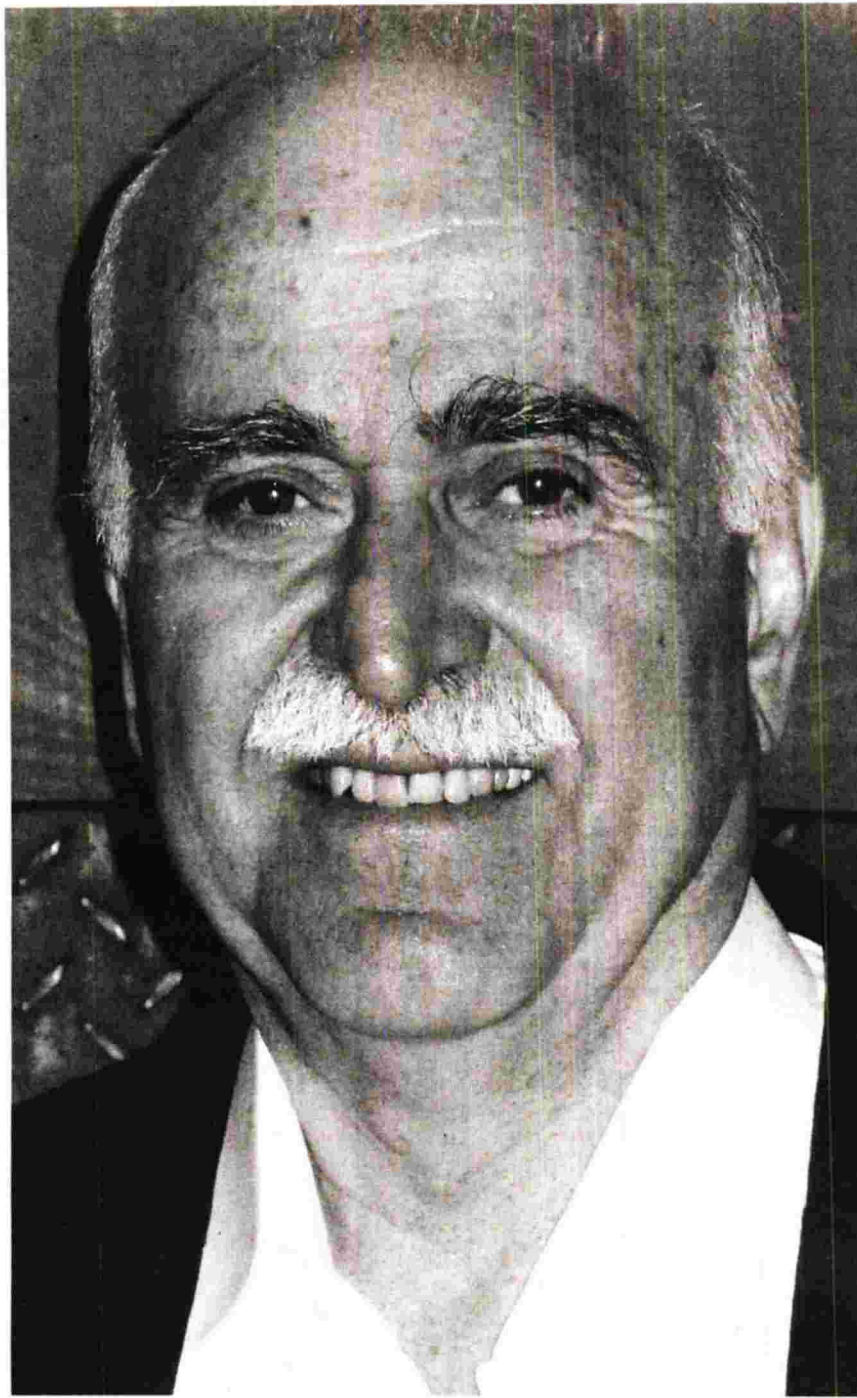
Ο πρύτανης των Ορέων

ΤΗΣ ΕΥΗΣ ΣΑΛΤΟΥ

Όταν ήταν παιδί, στην κλασική ερώτηση «τι θα γίνεις όταν μεγαλώσεις;», απαντούσε «αρχιτέκτονας». Μετά γοπετεύτηκε από τη Σχολή Καλών Τεχνών. Σήμερα ο γεννημένος στα Χανιά Γιάννης Παλλήκαρης, πρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης, είναι ένας από τους πιο καταξιωμένους οφθαλμιάτρους διεθνώς. Ενας συνδυασμός τύχης και σοβαρής μελέτης, όπως λέει, τον έφερε στα έδρανα της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ίσως, αυτή η ανεκπλήρωτη επιθυμία για την Καλών Τεχνών να είναι και ο λόγος που προσεγγίζει την Οφθαλμολογία μάλλον ως ένα είδος τέχνης παρά ως επιστήμη. Εδώ και δύο χρόνια ο κ. Παλλήκαρης είναι επικεφαλής και του Πανεπιστημίου των Ορέων, ενός διαφορετικού - όχι μόνο για τα ελληνικά δεδομένα - εκπαιδευτικού οργανισμού.

Πέρυσι, γιορτάστηκαν διεθνώς τα 20 χρόνια από την ανακάλυψη της μεθόδου Lasik (επέμβαση με λέιζερ για την αποκατάσταση της όρασης), «πατέρας» της οποίας ήταν ο κ. Παλλήκαρης. Το Ινστιτούτο Οπτικής και Ορασης του Πανεπιστημίου Κρήτης, στο οποίο είναι επικεφαλής της επιστημονικής και ερευνητικής ομάδας, κατατάσσεται ανάμεσα στα πιο σύγχρονα τέτοιου είδους κέντρα διεθνώς. Οι νέες τεχνολογικές εφαρμογές και τα εγκεκριμένα ερευνητικά πρωτόκολλα, ιδίως όσον αφορά τη διόρθωση του καταρράκτη και της πρεσβυωπίας ακόμη και ο υπερσύγχρονος τεχνολογικός εξοπλισμός του Ινστιτούτου το κάνουν... περιζήτητο. Ωστόσο, οι διεθνείς διακρίσεις δεν τον προσηλάτυσαν πριν από έξι χρόνια όταν βρέθηκε κατηγορούμενος για υπεξαίρεση χρημάτων που προορίζονταν για το Βαρδινογιάννειο Εργαστήριο Μεταμοσχεύσεων και Μικροχειρουργικής του Οφθαλμού (BEMMO), το οποίο αποτελεί την καρδιά του Ινστιτούτου Οπτικής και Ορασης. Η υπόθεση πήρε τον δρόμο της Δικαιοσύνης για να λήξει οριστικά τον περασμένο Οκτώβριο, οπότε ο κ. Παλλήκαρης αθωώθηκε με βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών. «Είναι λυπηρό να διαπιστώνει κανείς ότι στην Ελλάδα του 2011 δίνονται πολίτες που πρωταρχικό στόχο στη ζωή τους έχουν θέσει την κοινωνική προσφορά. Ίσως, πάλι, οι επιθέσεις αυτές να είναι το αναγκαίο τίμημα αυτών της κοινωνικής προσφοράς και της προσωπικής δημιουργίας», λέει στα «ΝΕΑ».

ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ. Ο 64χρονος Γιάννης Παλλήκαρης εξελήν

το 2004 πρώτη φορά πρύτανης στο Πανεπιστήμιο Κρήτης - τώρα διανύει τη δεύτερη θητεία του. Ωστόσο, δεν διστάζει να πει πως στο υπάρχον πανεπιστημιακό πλαίσιο, ο ρόλος του πρύτανη περιορίζεται σε αυτόν ενός εξ ορισμού αποτυχημένου μάνατζερ, ο οποίος αναλώνεται σε διοικητικά καθήκοντα. «Και αυτό οφείλεται όχι μόνο στο στερεό σύστημα οικονομικής διαχείρισης των πανεπιστημίων, αλλά και στον τρόπο εκλογής των πρυτάνων, τις πολιτικές εξαρτήσεις καθώς και στην παντελή έλλειψη λογοδοσίας προς την κοινωνία. Δυστυχώς, σήμερα το πανεπιστήμιο εκλαμβάνεται ως ένα εργαλείο της

αγοράς, προορισμένο να υπηρετήσει τους στόχους μιας αμφιλεγόμενης οικονομικής ανάπτυξης. Στον βωμό της τρέχουσας αντίληψης για τη σχέση πανεπιστημίου και αγοράς θυσιάζεται ο ανθρωπιστικός χαρακτήρας του πανεπιστημίου», δηλώνει χαρακτηριστικά. Αυτός ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας που θα ήθελε ο ίδιος να έχει το ελληνικό πανεπιστήμιο, ήταν και η βασική ιδέα για τη δημιουργία πριν από περίπου δύο χρόνια του Πανεπιστημίου των Ορέων, ενός πανεπιστημίου χωρίς έδρες και αμφιθέατρα, χωρίς πίνακες και τετράδια. Στόχος του είναι να συνδιαμορφώ-

νει τις προϋποθέσεις ώστε οι κάτοικοι της ελληνικής περιφέρειας να μένουν στον τόπο τους και να δημιουργούν εκεί. Σύνθημα των περίπου 1.000 μελών του; Οι δάσκαλοι γίνονται μαθητές και οι μαθητές δάσκαλοι. Αυτό ήταν και το στοίχημα που είχε βάλει ο κ. Παλλήκαρης, την αλληλοδιδασκαλία - διδάσκοντες και διδασκόμενοι από τον χώρο των επιστημών και του βιώματος εναλλάσσονται στα έδρανα και την έδρα. «Αυτούς τους στόχους θέσαμε επιφανείς καθηγητές από ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια όπως το Harvard και το MIT, διανοούμενοι και καλλιτέχνες διεθνούς εμβέλειας, άνθρωποι της πίστης και αν-

ΕΙΠΕ

Το ζητούμενο σήμερα δεν είναι αν το ελληνικό πανεπιστήμιο μπορεί να ανταποκριθεί στα ευρωπαϊκά κριτήρια αξιολόγησης, αλλά να επαναπροσδιορίσει τη θέση του ως προς την κοινωνία

ΕΙΠΑΝ ΓΙ' ΑΥΤΟΝ

Επιστήμονες με έργο όπως αυτό του πρύτανη κάνουν τη Βρετανία να μοιάζει με τριτοκοσμική χώρα

ΝΤΕΒΙΝΤ ΣΠΑΛΤΟΝ, ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΤΟΥ MOORFIELDS EYE HOSPITAL

θρωποι διά βίου ερωτευμένοι με την Κρήτη», λέει ο πρύτανης. Εξορμήσεις στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές της Κρήτης, ιατρικές εξετάσεις στους κατοίκους, συζητήσεις για τα φλέγοντα θέματα που απασχολούν τους ανθρώπους στα όρη, προστασία του περιβάλλοντος, ενίσχυση της παραδοσιακής οικονομίας, ακόμη και συγκέντρωση στοιχείων για την παιδεία και την υγεία είναι ο βασικός κορμός των πρωτοβουλιών του Πανεπιστημίου των Ορέων. Ο κύκλος των θελοντών συνεχώς μεγαλώνει και οι άνθρωποι του αλλιώτικου πανεπιστημίου γίνονται αποδέκτες αιτημάτων από όλο τον κόσμο για την παρουσίαση και προβολή του Πανεπιστημίου των Ορέων ως πρωτοποριακού και ανατρεπτικού μοντέλου. Τον περασμένο Ιούλιο, το τηλεοπτικό δίκτυο CNN έκανε αφιέρωμα στο Πανεπιστήμιο των Ορέων, παρουσιάζοντας ένα... διαφορετικό μάθημα στην πλατεία ορεινού χωριού της Κρήτης. «Με χαρά άκουσα τον Πρωθυπουργό την περασμένη Τρίτη στην ομιλία του για την παιδεία του 21ου αιώνα να οριοθετεί εκπαιδευτικούς στόχους που αφορούν «μια άλλη γνώση εκτός εκπαιδευτικού συστήματος». Σε πολλά σημεία της ομιλίας του είχα την εντύπωση ότι ο Πρωθυπουργός διάβαζε τον καταστατικό χάρτη του Πανεπιστημίου των Ορέων».

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΑΠΗ. Και παρότι η Οφθαλμολογία, το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το διαφορετικό Πανεπιστήμιο των Ορέων απορροφούν πολύ από τον χρόνο του, για τον κ. Παλλήκαρη μεγάλη αγάπη παραμένει η ιστιοπλοΐα. Ετσι, ίδρυσε δύο ιστιοπλοϊκούς ομίλους και πήρε την πρωτοβουλία για τη διοργάνωση αρκετών διεθνών ιστιοπλοϊκών αγώνων όπως το Minoan Cup και Odysail. Φυσικά, δεν σταμάτησε εκεί. Από την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων, μαζί με συνεργάτες του έκαναν προεργασία για τη δημιουργία Ναυταθλητικού Κέντρου Νότιας Ευρώπης προκειμένου να υποστηριχτεί ο ελληνικός εναλλακτικός τουρισμός, προσπάθεια η οποία λιμνάζει μαζί με τις σχετικές μελέτες στα αρμόδια γραφεία. Πώς όμως ένας θαλασσινός, έγινε «ορεινός»; Καθοριστικό ρόλο έπαιξε η σύζυγός του, επικοινωνιολόγος και πολιτεύτρια με το ΠΑΣΟΚ στο Ρέθυμνο, Βαρβάρα Τερζάκη. «Ήμουν άνθρωπος των ανοιχτών οριζώντων της θάλασσας και ανακάλυψα το ύψος του όρους μέσα από τη σύζυγό μου, Βαρβάρα».